

Бугун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Газета 1928 йил 11 декабрьдан чика бошлаган. № 234 (7724). 5 декабрь, 1981 йил. ШАНБА. Баҳоси 2 тийин

ХАМИША ОЛДИНГИ САФДА БЎЛМОҚ КЕРАК

Яқинда СССР Олий Совети Президиумининг Ленинград областидаги қурувчилар бригадари Михаил Константинович Гуняга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони бериш тўғрисидаги фармони эълон қилинди. Фармонда айтилишича бу мукофот Кингисепдаги «Фосфорит» ишлаб чиқариш бирлашмаси қурилишида эришган гоят катта муваффақиятлар учун берилган. Коммунист М. К. Гуня ўз ўртоқларини ахил, жанговар коллектив қилиб янгилаштириб, бригада пудрати методини ўзлаштириб олиб, қандайдан ҳам зўр меҳнат муваффақиятларига эриша олд, қурилиш суръатларини анча яхшилади.

Эришгани беш йилликнинг янги-янги қаҳрамонлари номлари шухрат топибди. Улар кўнрақ қазиб чиқаришда ва пўлат эритишда, галла этиштиришда ва янги-янги машиналар ижод қилишда, болаларга таълим беришда ва беморларни даволашда, Уларнинг энг ахиллари орасида коммунистлар бор. Шундай бўлиши ҳам табики: Ленин партиясининг аъзолари совет кишилари учун намуна бўлишлари лозим.

«Меҳнат коллективларидаги вазият, қайфият, демакки, ишлаб чиқариш қўрсаткичлари ҳам коммунистларнинг қандай ишлашига боғлиқ», — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябры Пленумида. «Хар бир коммунист — бизда салкам ўн саккиз миллион коммунист бор — ўз ўнгида бутун куч, таъриба ва билимининг резервларини қидириб топишга, меҳнат самарадорлигини оширишга сарфлагандан бўлиши керак, меҳнатдаги фидокорлигини муносиб намунасини қўрсатиши лозим».

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи, Марказий Комитет ноябры Пленумининг қарорлари партия ташкилотлари зиммасига ўз жанговарлигини ошириш тўғрисида янада кўпроқ таъкид қилиш ваъдасини юқарида. Бинобарин, ишчи шундай олиб бориши керакки, коммунист ҳақида ва ҳар бир коммунист ҳақида оқсони, пешқадам бўлиши ва бошқаларни ўзига эргаштириб бориши. Партиянинг актив сийси жаңиларини воқеа етказиш — барча партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

КПСС Марказий Комитети «КПСС XXVI съездининг коммунистлар аъзагардлик ролини оширишга ҳамда уларнинг ишлаб чиқаришда ва иқтисодий турмушдаги активлигини ривожлантиришга доир қарорларини бажариш соҳасида Ўзбекистон Компартияси Самарқанд области комитетининг иши тўғрисида» яқинда қабул қилган қарориди айтиш шў фикрга асосланади. Бир областининг партия ташкилотиди вазиятини таҳлил этиш орқали бу ҳужжат ташкилотликни, вазият-тарбиянинг ишининг жуда муҳим масалаларини ўртага қўйди, умумпартиявий аҳамиятга молик бир қанча ҳулосаларни баён этди.

Самарқанд области комитети партия XXV ва XXVI съездининг қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўналишлари асосида областини иқтисодий ва соҳада янгида ривожлантириш вазифаларини аниқлаш охира бориб, коммунистларнинг аъзагардлик ролини қучайтиришга, уларнинг меҳнат ғайратини ва сийсий активлигини ривожлантиришга кўпроқ эътибор беришга бошлаганини қарорда ўқитиб ўтлади. Аксарият коммунистлар ишга вийдонан муносабатда бўлиш намунасини қўрсатмоқдалар, уларнинг кўпчилиги қимматли ташаббус ва ишчиликларни қўтариб чиқмоқдалар. Маана шуларнинг ҳаммаси ҳужжат ва маданий қурилишнинг турли участкаларида партиявий таъсирини қучайтиришга кўмак бермоқда.

Шу билан бирга партия комитети ишчи КПСС XXVI съезди талаблари асосида қайта қуришга эришшига ва шу асосда ҳар бир коммунистнинг, барча партия ташкилотларининг юксак активлигини аа ўз коллективларидаги ҳамда умуман облаstdаги ишларнинг аҳоли учун масъулиятини таъминлашга муваффақ бўла олмади. Партия орқали ва бошқалар партия ташкилотлари партиянинг иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш, маънавий резервлар ва иқтисодийлардан тобора тўла-тўқис фойдаланиш юзасидан ишлаб чиқариш йўли изчилик билан турмушга татбиқ этилишида лозим тарзда собитқадарлик қўрсатмоқдалар. Бир қанча қорхона ва ҳўжаликлар орқада қолаётганлигини, капитал қурилиш план бажарилаётганлигини, бошқа кўрсаткичлар ва камчиликларнинг сабаби ҳам маана шу.

Энг катта сабабларнинг бири шундан иборатки, базис коммунистлар суръати меҳнат қилиш намунасини, ишчи ташкил этиш мақоратини қўрсатмаётдилар. Партия аъзолари ва аъзоликка қандайдатлар бошчилик қилаётган цехлар, участкалар, фермалар, бригадаларнинг бир қисми топишқиларни уудалай олмаётди. Коммунистлар ўз социалистик мажбуриятларини бажармаётганликлари тўғрисидаги фактлар бор. Илгор таърибадан жорий этиш соҳасида етарли иш олиб борилаётди. Айрим раҳбарлар одамларга лозим даражада таъминот қилишга қўйишга, ҳўжалик феолиятининг социал-сийси ва тарбиявий оқибатларини эътиборга олмаётдилар. Шу билан бирга партия органлари ўзларини нотири тутаётган коммунистларга нисбатан либералларча муносабатда бўлишга йўл қўймоқдалар.

КПСС Марказий Комитети области партия ташкилотига раҳбарлик қилишдаги жидаги камчиликларга Ўзбекистон Компартияси Самарқанд области комитети бюросининг ва унинг биринчи секретари Б. Р. Раҳимовнинг эътиборини қаратди. Жўлабдан, одам, облаstdаги базис партия комитетлари коммунистлар ва ишчи меҳнатқашлар орасида ўртасида саботли ташкилотлик ва сийсий ишчи авқ олдириш ўрнига қўл қўладарга ўзларининг асосий кўч-ғайратларини турли-туман мажлислар ва кенгашлар ўтказишга, кўп миқдордаги қарорларни тайёрлаш ва қабул қилишга сарфламоқдалар, бу қарорларнинг аниқлига қисми унуқий характерда бўлиб, уларнинг ижроси яхши контроль қилинмайдиган. Маана шу ва шунга ўхшаш камчиликларни қатъият билан тугатиш керак.

Хозир барча партия ташкилотларининг диққат-эътибори бу йилги ва умуман беш йиллик планларни муваффақиятли равишда бажаришга биринчи гада қаратилиши лозим. Бунинг учун эса коммунистлар ҳамма жойда социалистик мусобақанинг актив ташкилотларини бўлишларини, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун, иқтисод ва техник-корлик учун, фан-техника тараққийотини яхшилаштириш, ҳўжалик юртиқиниқ итисодиётларини ижроси учун кўрашга бошчилик қилишларини таъминлаш мўҳимдир. Оқиманинг ташаббуси тўғрисида қўлаётган жамик ишчиликларини, илгор усулларни сабот билан омалаштириш — ақтуал вазифасидир.

Ишлаб чиқаришда ва жамоат турмушда коммунистларнинг активлигини ошириш учун ҳар бир партия ташкилотига кўпчиликда биртаълим форма ва мотодлар бор. Партия топишқилари бериш ҳам, марксизм-ленинизмни ўқитиш ҳам, партия йнгиликларини сингари таъсирчан тарбия мактаби ҳам, Устав талабларининг бажарилиши тўғрисидаги ахборотлар, ишлаб чиқариш ва иқтисодий турмуш, ҳўдадаги ҳўлк-аъвор масалаларни ҳўсусида ўтказиладиган сўхбатлар ҳам маана шу форма ва усуллар жўмласига кириди. КПСС Уставини, партия ва давлат иқтисодини бузётган кишиларга нисбатан янада талабчанлик билан ёндошиш, танқид ва ўз-ўзини танқиддан дадириқ ривожлантириш лозим. Танқидий мўлоҳазалар ва таълифларни, шу жўмладан ҳўсобоқ-сейлов партия йнгиликларига айтилган мўлоҳаза ва таълифларни рўбга чиқаришга кўпроқ эътибор берилиши керак.

Коммунистлар, олга! Жаңгиларни атамага даъват қилган бу шир ҳозир Ленин партияси аъзоларини беш йилликнинг олдинги маррасига қоралоқда. Хар бир киши бу даъватга зарбдор меҳнат билан жавоб бериши.

«ПРАВДА» газетасининг 4 декабрдаги беш мақоласи.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР МУДОФАА МИНИСТРЛАРИ КОМИТЕТИНИНГ АЪЗОЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

4 декабрь кўни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа министрлари комитетининг аъзоларини қабул қилди.

Л. И. Брежнев билан мудофаа министрлари ўртасида самимий сўхбат бўлиб ўтди.

Л. И. Брежнев комитет бакарган ишлардан мамнун эканлигини билдириб, министрларга Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашда янги-янги муваффақиятлар тилади.

Сўхбатда СССР Қўролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи — мудофаа министрнинг биринчи ўринбасари Совет Иттифоқи Мар-

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВАСАНЪАТИ

РЕДАКЦИЯМИЗ МЕҲМОНИ

ПОЯНДОЗ

ЗАМОН ТАЛАБЛАРИ АСОСИДА

Ўзбекистон ёзувчилари ва санъаткорларининг кенг қўлми адабий-назарий ва информатсион ҳафталиги КПСС XXVI съездининг адабиёт ва санъатнинг ҳаётини бадиий таъсирчанлигини ошириш ҳақидаги қўрсатмалари самарасидир. У ҳафталиги соҳадаги ҳаётнинг турли томонларини, шунингдек адаб ва санъатнинг ҳаётга таътиб таътиб қаратишга қаратилган рубрикалар очиб, ижодий таътиблар раҳбарларининг, адабиёт ва санъат арбобларининг, мутахассисларининг кенг мулоҳазалари ҳамда умумлаштирувчи мақолаларини эълон қилди. СССР Ёзувчилар союзининг VII съезди муносабати билан газета саҳифаларида адабиётнинг жанрлари, графиканинг позицияси, бадиий маҳорат муаммолари ҳақида мунозаралар очилди.

Ўзбекистонда совет адабиёти кунлари, тошқин адабиёти ва санъати кунлари, Тошкентда ўтган Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунлари муносабати билан газета бадиий ижоднинг милаҳизаси, бадиий маҳорат муаммолари ҳақида мунозаралар очилди.

рус адабиётининг устолики мавқеи ҳақида гап юрди. Бу тадбирларнинг амалий-эстетик ва ижтимоий-сиёсий аҳамиятини охишга ҳаракат қилди. СССР Ёзувчилар союзи, «Дружба народов» журнали ва Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг Тошкентда уюштирилган давра суҳбатига ўрта Осиё республикалари ва Қозғоғистон поэзиясининг таъриблари, муаммолари ва истиқболга бағишланди. Яқинда эса Тошкентда СССР Кинематографчилар союзи секретариатининг кўмаги йиғилиши ўтказилди. Бундай Бутуниттифоқ миқёсидаги тадбирларда қардош республикаларнинг, Москва ҳамда Ленинграднинг таътиб таътиб ва адабиёт арбоблари иштирок этди. Биз газеталарга бундай аниқлашларнинг мазмунини етказиб билан бирга атоқли меҳмонларнинг ижодий таътиблари ҳақида ҳам материаллар олиб қолнишга ҳаракат қилдик. Бу амалий мулоқотлар газетамиз учун яхши манабдир.

Ҳафталик газета адабиёт ва санъат ходимларининг ватанпарвар пахта-

корларимиз йўқини ҳаётга бевосита аралашиб, уларга эстетик зами, маъна ва рағбат бағишладиган ижтимоий кенгроқ ёритишга бел боғлаган. Бу йараёнда ижодкорлар пахтакорларини сўз кўчи ва санъат воситалари билан меҳнат зафарларига илҳомлантирадиган, айни бир лойида замонашорларнинг юксак маънавий фахриятларини яқиндан ўрганиб, бўлғуси катта асарлари учун материал ҳам тўплайдилар. Ижодий соҳалар фаолияти, бадиий эҳтишларнинг ижодий лабораториялари, таътиб ва режиссёрлар, ёш талантлар ижоди, янги санъат асарлари ва киноталлар, янги спектакль ва киноленталарнинг талабчан таҳлили, ёзувчининг ақлий ҳаётини позицияси—булар бари бизнинг доний темаларимиздир.

Ҳафталининг ижтимоий-сиёсий, адабий-назарий, проза ва поэзия, санъат ҳақида юмор ва сатира саҳифалари газеталарга таътиб бўлиб қолди. Улар газетанинг қиёфасини белгилашда катта урни тутқоқда. Редакция коллективини ва редколлегия барча саҳифаларининг, барча рубрикаларининг мазмунини, журналистик савиясини яқинда яхшилаш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

Асқад МУХТОР, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»нинг бош редактори.

Август охирида, Ҳадемай, тўйлар мавсуми бошланади. Тўй ақойиб нисада. Ҳар бир тўйдан кейин тезроқ уйланиб келиб қолади. Ширин хавфларим мени ўз ўзидан келажакка етаклайди... (Тўғри, ҳамма болалар ҳам шунанга, бир-биримизга айтишга уялмай).

...Машиналардан тушиб, тўйхонага қараб юрмиш. Мен куёвжўрлар курсозиданман. Улардан бири: ҳў, тераж, минорайда гўдаёврий, ҳам бўлсангчи, деб биқинимга туртади. Унга ҳўрайиб қарайман. Бошимни эгиб, тиззамни, букиб юрарганидан терлаб кетганман. (Бўйинг узун бўлса ҳам азоб экан). Бизлар кенг ҳовлига ўрнатилган стол-стулларга тизилиб ўтирмак. Студент ошоналарим торларини тиринглатиб қўйиб бошлашди.

Авал шира-шарват, кейин ош тортилади. Менга алоҳида товоқда «куёв ҳақи» келди.

Дастурхонга фотиҳа ўқилган, бир оқсоқол тугунча кўтариб олдига келди.

— Қани куётура, бир турсинлар...

Менга дўппи, бекасам тўн кийгизишди. Белимга шохчи кийкча боғлашди. Мен бўйдоқ тенгқўрларим, атрофдаги қорақўра болаларнинг ҳавасманд нигоҳларини тўйиб, бироз қизарган, бошимни сал эгган ҳолда ўроқларим қўрқовида келиннинг ўйи томон йўл оламиз. Икки ёнбошимда Карим билан Салим, Карим қўлларига чийишди.

— Боқарв бўлгин-а, оғининг бостириб қўйма, тагин. Поилаб туриб, ўнг оёқ билан ўнг оғини гарча...

Карим уйланиб, билади. Келиннинг дарвозасида бизни шу қишлоқ йигитлари ёқараш билан кутиб олишди. Тўхтаймиш. Бир қария қўлида катта қийиқчадеккина поғандоз билан чиқиб, «қани, келинлар» дейди. Икки томондан икки йигит чиқиб, поғандознинг икки тарафидан туртади. Поғандоз келиннинг қўйлақлари қийиқчидан қўриб қинади. Унга ўнг оғинини босиб хатлаб ўтмиш керак. Кейин икки томон йигитлари ўнг тортишиб кетишди. Мен уларга эътиборсиз, келин турган хонага равона бўламан. Карим билан Салим ҳамон ёнбошимда. Улар мени эшик олдида етаклаб келишди, кейин димчиб кетган, атр ҳиди аниқган, деворларига ранг-баранг палаклар урилган хонадеги ёлларга топиришди. Сўнгра устимдан жаранглатиб соқчи сонгашди. Аёллар ялт-ялт қилиб қинади тушган тенгалар устидан ёш болалар тортишиб кетишди. Кейин мени қўрқиб олиб, тўрдаги чимчиқ томоғида етаклашди. Чимчиқ томоғида тилақ тақиб, юзини даструмли билан тўсган келинчақ турди. Юзи кўринмайди. Айтишларича, бизга катта кўзгү кўрсатишаркан. Мен уни, у мени кўзгуда кўрарканмиз. Аспидак, биз илгаридан қўришиб юрган бўламиз. Чунки аҳд қилганман — севиб уйланаман.

Мен чимчиқда келинчақнинг бармоғига узук тақаётганимда, чимчиқда унга бола ялатётганимда, уни кўзгуда кўриб, кўз қисиб ҳазиллаётган чоғимда ташқаридо дўстларим қора терга тушиб поғандоз тортишадиган бўлади.

Ухушман, биз ёш-яланг-никох тўйларига қизиқмиш, уни зорикиб қутқизишнинг эди, биз сабаби — мана шу поғандоз тортишиб Бошқа нарсаларга унча ишчимиз йўқ. Поилаб турармиш: тезроқ ош ейилса, куёвга тўй қийгизилса, у тезроқ поғандоздан хатлаб ўтса. Қизғини шундан бошладик. Поғандознинг бир ўқини биз тарафдан албатта Ботир ака ушлади, у баланд бўйли, қорача, бақувват йигит. Касби-тракторчи. Ишонганимиз шу киши, Ботир ака бор жойда қўнғилимиз тўқ.

Бизлар поғандоз тортишадиганларнинг атрофини гир айланг: Ҳа, Ботир ака! Бўшашманг, — деб бақириб чопармиш. Узимиз ҳам қўшиб кетгимиз келди-ю, эҳ, кайда, уларнинг дамига йўлаб бўлмайди.

Поғандоз тортишда баъзи бировлар пичоқ ишлатишди, яхши тортиб ололмаган, кесиб олоқчи бўлади. Бу энди номардлик, ундан кейин жуда хавфли бировнинг қўлига тегиб кетса борми!

Шунақаларни Ботир ака севиб қолгудай бўлса, шартта дараддан сугуриб чиқадигандай (у сира сўқинмайди) икки-уч шапалолаб юборади. Кейин хавф билан яна дарага кириб кетади. Кўп ўтмай ҳаммаки доғда қолдириб, поғандозни тортиб чиқариб, дўстларига, болаларга ҳам оз-оздан кесиб улашиб беради. Биз уни авайлаб (ниҳат қийиб) саклаб қўямиз. Ботир ака яна шунанга йигит. Ҳаммамиз унга ўхшаши ҳавас қилармиш.

...Август охирида, Ҳадемай тўйлар бошланади. Бизникида ҳам тўй тарадудди. Опакин шаҳарга узаётганим. Поғандоз тортиш зўр бўлса керак. Шаҳарликлар ҳам жудаста бўлади дедишди. ...Тўй к

